

Abstract

There is a clear difference between types of regions and forms of regionalization. This theoretical division can point out other division lines on different areas and levels, like the one of discourses. In this article is urged that regional political discourses may be divided in West and East European ones. To argue for West and East differences in regional discourse the article shows division lines both in the history of regionalization but also in ideologies. The regional policy of the EU is one example for today's regionalization as a West discourse and the Transylvanian in Rumania as an example for the East discourse. Actually Transylvania is the place where these two discourses meet. Rumania is in a way bounded to follow the EU regional policy and in the same time there are the requests of the Hungarian minority parties and organizations for a bigger authority and even autonomy for the Hungarian minorities in the country.

There are three fundamental questions to be answered: 1) whether there is a relevant division line between the two discourses; 2) what does this difference between the two discourses mean in Transylvania and 3) which relevance can we see of these disparities between discourses for the EU regional policy by the challenges these mean.

Keyword: Regionalism, Discourse, Transylvania, EU-regional policy, Secession.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Syfte och frågeställning	3
2.1	Metod och material	4
3	Teori	6
3.1	Begreppsdefinitioner	7
4	Det författande jaget	9
4.1	Min relation till Transsylvanien	9
5	Regionalismen i historiskt perspektiv	11
6	Västeuropeisk diskurs	12
6.1	Regionalisering i Västeuropa – det historiska perspektivet	12
6.2	Den nya vågen av regionalisering	13
6.3	Regionalismens ideologiska grund	14
6.4	Regionalisering inom EU	15
6.4.1	EU: s regionalpolitik	16
7	Östeuropeisk diskurs	18
7.1	Det historiska perspektivet	18
7.2	De hittills rådande ideologierna i Östeuropa	19
7.3	Central- och Öststaternas återkomst till Europa -diskussion	20
8	Den diskursiva mötesplatsen - Transsylvanien	21
8.1	Historisk bakgrund	22
8.2	Kommunismens och diktaturens betydelse för Transsylvanien	23
8.3	EU: s regionalpolitik i Rumänien	24
8.4	Det diskursiva mötet	25
9	Sammanfattande diskussion	27

1 Inledning

Att den allt mer omfattande globaliseringen ställer både människor men framförallt institutioner inför stora utmaningar visar sig mycket tydligt i dag. Politiska, men också andra organisationer befinner sig i en tid av märkbara förändringar, då hela världen är 'on demand'. Institutioner och organisationer har hittills karakteriserats av en tydlig värde styrning vilket idag håller på att antingen urholkas eller helt omdefinieras. De gamla värden som fram till nyligen har legat som grund för våra föreställningar om det goda samhället är svårare att återfinna i de riktlinjer som nationalstater eller överstatliga institutioner och organisationer sätter upp. Som ett exempel kan man se nationalstatens ställning som har försvagats samtidigt som regionerna och överstatliga organisationer håller på att ta över flera funktioner som har varit statens angelägenheter. En av huvudaktörerna i Europa som återspeglar och tydliggör denna förändring är just EU. (Jönsson et al 2000:20-22)

Inom både Europarådet och EU finns det organ som idag har som uppgift att främja regionala intressen. Regionkommittén som bildades år 1993 har idag 222 medlemmar som representerar olika regioner inom Unionen. (Regionkommitténs webbsida) Trots att dessa representanter väljs av medlemsländernas egen regering är de oavhängiga från sitt nationella parlament och sin regering. Denna speciella ställning som regionerna har fått ökar också bredden av och fördjupar begreppets innebörd. Termen *region* används idag i många olika sammanhang och med olika betydelse. Detta leder till en rad olika diskurser inom ämnet regionalisering. Det finns också en mängd klassificeringar av begreppet *region* som också förtydligar de olika diskurserna. (Jönsson et al. 2000:138-140)

”Våra ords och därmed tankars innebörder styrs enligt detta föreställningssätt av i vilken diskurs vi befinner oss, och missförstånd eller oförståelse uppstår om vi i vår kommunikation med andra inte är i samma diskurs.” (NE: s webbsida, källa nr.1)

Anledningen till att det är av vikt att vara medveten om de olika diskurserna är just detta överhängande hot om missförstånd. Inom politik på överstatlig nivå kan dessa skillnader i diskurser anses vanliga dock ej önskvärda eftersom det också leder till både merarbete för politiker och missnöje bland medborgare.

Samma svåra situation uppstår också i Transsylvanien som utgörs av Rumäniens mittregion, västregion och nordvästregion. Diskurserna går åt många olika håll och det är svårt att ena dem eller att kanske ens se dem.

Att kunna identifiera de olika diskurserna som möts i Transsylvanien är av vikt. Detta särskilt med tanke på Rumäniens, som fram till 1989 har varit en diktatur, stundande antagning till EU. Det man vill se är just hur de diskursiva

konflikterna kan lösas eller om dem förstärks i detta möte med tanke på EU: s politik både på regional men också på nationell nivå som kan i mångt och mycket skilja sig från diskursen i Östeuropa.

Målet med regionalpolitiken inom EU är just att stärka de ekonomiska och sociala sammanhangen både inom nationalstaten, men också mellan EU: s olika regioner.

The Treaty specifies that the Community act to strengthen its economic and social cohesion and specifically to reduce the gaps among levels of development in the various regions. This is why the Member States participate in a European regional policy co-financed by the European funds, Structural Funds and Cohesion Fund, which embody Community solidarity. (Regional Policy–Inforegio)

Vid sidan av detta har vi en region som Transsylvanien där det bor olika etniska minoriteter varav flera hundratusen ungrare som har bott i denna region i nära tusen år. Människorna där delar gemensam historia, språk och kultur som avviker från majoritetskulturen. Deras identitet är starkt förknippad med regionen och diskursen de befinner sig i skiljer sig markant från EU: s diskurs om regionalpolitik.

Transsylvanien tjänar som ett bra exempel på en region, där diskursen är mycket olik EU: s diskurs. Transsylvanien är en region som under lång tid har stått ut med hänsynslösa gränsdragningar som avskurit befolkningen från sitt ursprungsland under historiens gång samt att den har upplevt starkt förtryck från en kommunistisk diktators sida. Denna region är territorium för starka etniska och kulturella identiteter som har efter långt förtryck kommit upp till ytan och kan ses som ett kritiskt fall där EU, enligt min mening bör ta hänsyn och aktsamhet till de nationella krafterna som kan förstärkas under Rumäniens förhandlingar med EU. Arbetet har detta som utgångspunkt.

2 Syfte och frågeställning

Kerstin Ekman sa i ett reportage i Sveriges Television att människan är en meningsskapande varelse och att endast genom att berätta kan vi se mening i vårt liv som annars är rena kaoset. Genom berättelser kan vi spinna trådar av mening i vårt kaotiska liv, menade hon. Att försöka sig på en kartläggning av olika diskurser som möts i Transsylvanien kan ses som en berättelse som skapar mening.

Egentligen hade jag mått bäst av att kunna rädda världen med enbart denna uppsats, vilket många av oss skulle önska sig, men som det ser ut så kommer detta inte att inträffa. Inte heller kan jag förbättra demokratin i Rumäniens såsom jag ej kan lösa Transsylvaniens olika problem heller. Jag kan inte hjälpa de hemlösa människorna och barnen jag mötte på gatorna överallt i landet och de särskilt i Bukarests kloaker. Det jag däremot kan göra är att skriva en uppsats som någorlunda verklighetstroget återger en bild och belyser den mångsidiga problematiken som regionaliseringen möter i Transsylvanien i Rumänien. Det som händer i Rumänien, i Transsylvanien, sett utifrån, sett från EU: s höjder är en regionalisering som syftar till att genom skapandet av administrativa och funktionella regioner öka demokratin, effektivisera administrationen och få en jämnare ekonomisk förbättring i landet. EU: s regionalpolitik är en diskurs, men knappast den enda diskursen. För att kunna uppnå mitt syfte d v s kartläggningen av den teoretiska problematik som regionaliseringen väcker har jag valt att titta på den Transsylvanska diskursen och att se hur den löper parallellt med EU: s regionalpolitiska diskurs. Jag utgår alltså ifrån en tydlig föreställning, hypotes om att EU: s regionalpolitiska diskurs skiljer sig från den Transsylvanska diskursen. Här kan man se en skillnad mellan den Västeuropeiska diskursen om regioner som EU: s regionalpolitik ger uttryck för och den Östeuropeiska diskursen som kan återfinnas i Transsylvanien. Dessa utgör mina hypoteser.

Rent allmänt gäller att det som är Väst kan inte vara Öst och tvärt om, men gäller denna divergens även angående Väst- och Östeuropa också? Många skulle ropa ett tydligt ja på denna fråga, men är det verkligen så vi eller politikerna tänker. Kan det trots allt vara så att vi i många avseenden glömmer bort denna skillnad eller att inte vill påminnas om dem? Detta sker oftast i det Europas politiker planerar och har som sin målsättning samt de insatser som de kräver för att uppnå dessa. I ett enat Europa, en *Regionernas Europa* kan det upplevas som jobbigt att tänka på dessa skillnader mellan Väst och Öst. Samtidigt är det just EU som allt tydligare drar gränsen mellan Väst- och Östeuropa, fast med en mycket negativ klang, där gränsdragningen är vertikal och gränsen ogenomtränglig ibland. Där Väst drar in Öst på sin planhalva utan hänsyn till de svårigheter som kan uppstå. Det jag däremot tänker på i min beskrivning av Väst- och

Östeuropeisk regionalpolitisk diskurs är horisontell och har att göra enbart med diskursiva olikheter utan gränsdragningar som syftar till ökad förståelse och eventuell närmande från Väst mot Öst.

Uppsatsen syftar till att kartlägga Väst och Öst diskursen angående regioner med fokus på skillnaderna mellan dessa två diskurser.¹ Detta är ett av syften med arbetet som motsvarar den högsta abstraktionsnivån. På den mellersta abstraktionsnivån ligger mitt huvudsyfte nämligen att analysera på vilket sätt utmanar EU: s regionalpolitik regionerna i Östeuropa. Detta syfte tänker jag uppnå genom ett konkret exempel på Väst diskurs, där EU: s regionalpolitik får vara representant för diskursen och genom ett konkret exempel på Öst diskurs, där Transsylvanien får vara representant för den diskursen. Jag tittar specifikt på vad EU: s regionalpolitik har haft och kan tänkas ha för effekter på regionen Transsylvanien.

För att uppnå mitt syfte och för att pröva mina hypotesers riktighet ställer jag mig följande frågor och på den högsta abstraktionsnivån ligger min första fråga:

1. Kan man tala i termer av Västeuropeisk och Östeuropeisk regionalpolitisk diskurs som två olika diskurser?

På abstraktionsskalans lägstanivå och som fortsättning på beskrivningen av de två olika diskurserna formuleras frågan om:

2. Vad betyder dessa diskursiva skillnader i det konkreta fallet Transsylvanien?

För att kunna åter igen höja abstraktionsnivån och komma upp till den mellersta nivån ställer jag mig frågan om:

3. Vilken relevans har de diskursiva skillnaderna för EU: s regionalpolitik och var i ligger utmaningen?

2.1 Metod och material

Jag använder mig av en kvalitativ textanalytisk metod. Mitt hopp är att genom den diskursiva jämförelsen kunna visa på typiska diskursiva skillnader som kan anses som någorlunda generella där Väst och Öst möts och detta har tydliga och konkreta effekter på den mötesplats detta möte sker. Dessa diskursiva skillnader som jag i arbetet för fram kan ses som nya teori typer som arbetet vill tillföra dagens forskning på området.

Mitt tillvägagångssätt blir att genom en redovisning av den politikhistoriska och den ideologiska utvecklingen i Västeuropa kunna visa på den idag rådande Västeuropeiska diskursen. Detta kommer att exemplifieras

---

¹ Må hända att ofta förbises likheter och man blir allt för upptagen av olikheter mellan saker och ting, men ett faktum återstår, nämligen att det skrivs alldeles för litet om vare sig det ena eller det andra gällande EU: s regionalpolitik i Östeuropa.

genom en beskrivning av EU: s regionalpolitik. På samma sätt kan jag definiera den andra diskursen, den Östeuropeiska som också har sina rötter i den historiska bakgrunden samt utvecklingen i Östeuropa. Genom denna uppdelning kan jag ytterligare förtydliga de olika diskurserna som möts i Transsylvanien och de skillnaderna som gör sig gällande i detta sammanhang.

Fortsättningsvis kommer jag att närmare titta på de faktorer som är specifika för Transsylvanien. Detta kommer att ställas mot EU: s regionalpolitik som Västeuropeisk diskurs. Analysen kommer att vävas in i uppsatsen och därför inte utgöra någon självständig del av den. De faktorer som kan påverka regionen och leda till olika utfall i mötet med de krav som EU ställer gentemot Rumänien och dess regionalpolitiska utveckling kommer att närmare diskuteras.

Materialen som jag använder mig av i uppsatsen är alla hämtade från sekundärkällor såsom böcker, vetenskapliga artiklar, webbsidor för olika EU-institutioner samt den elektroniska Nationalencyklopedin som har tjänat som uppslagsverk genom hela arbetet. I den avslutande delen av undersökningens faktaavdelning som behandlar den partipolitiska ställningen i Rumänien i frågan om regioner hämtas material också från dagstidningar och e-tidningar.

Jag framhåller det som viktigt att poängtera att mitt syfte med framställningen av de två diskurserna och att de ställs mot varandra är enbart att ge en djupare förståelse av dessa. Denna uppdelning har ej något eget syfte, den skall ej ses som något vattentät och orubbligt så att den blir en bias. Dess syfte är just att lättare kunna se de diskursiva skillnaderna och att de är till viss del grunden för den utmaning EU möter i sitt utvidgningsarbete på samma sätt som många ansökarländer också möter i sin strävan efter ett EU: medlemskap.

Eftersom diskurserna är vidsträckta och nyanserade kommer mitt tillvägagångssätt att nödvändigt vara selektivt och generellt på dessa områden.

3 Teori

Min teoretiska utgångspunkt utgörs av Jönssons begreppsmässiga definition av *region* och den om olika sorters regionaliseringar.

Den teoretiska omfattningen av termen *region* belyser han utifrån en särskild klassificeringsprincip. Regioner² kan enligt Jönsson m.fl. inordnas i följande klasser:

1. Geografiska regioner
2. Kulturella och etniska regioner
3. Funktionella regioner
4. Administrativa regioner

1. Geografiska regioner bestäms under tidiga århundraden av de fysiska möjligheterna och begränsningarna vad gäller territoriets utformning där t.ex. vattendämlingar har skapat möjligheter till kontakt inom området men t.ex. berg och ogenomträngliga skogar har utgjort de naturliga gränserna för regionen.

2. Kulturella och etniska regioner skapas också på samma sätt som de geografiska regionerna men samtidigt innefattar de ett annat djup, nämligen en identitet som knyts till dessa regioner. Kulturella regioner bygger på en uppfattning av vad som definierar "oss", så som språk, kultur, etnicitet och även delad historia samt det som skiljer "oss" från "de" som är utanför den kulturella regionen.

3. Funktionella regioner kännetecknas av olika former av kontakt mellan människor och strukturer. Dessa regioner har en statsprägel med centrum och periferi. De funktionella regionernas gränser är just där kontakterna och förbindelserna är svaga.

4. Administrativa regioner är till sin kärna också funktionella där ett system av administrativa regleringar utgör grunden till regional uppdelning. Dessa regioner är beslutsfattareterritorier och utgör en mellannivå mellan den lokala och den statliga.

Enligt Jönsson et al utgör dessa olika typer av regioner tillsammans ett *brokigt lappverk* som också definierar EU:s regionala sammansättning och mellan dessa typer av regioner finns det såväl likheter som olikheter. (Jönsson et al, 2000:138-140)

I min uppsats kommer jag att para ihop de fyra klasserna i två klasser. Geografiska samt kulturella och etniska regioner kommer att utgöra en klass

---

² Klassificeringen innefattar ej makroregioner. I arbetet kommer begreppet region användas med samma begreppsliga innebörd och begränsas till regioner inom nationalstatens gränser. I annat fall kommer detta att specificeras där det uppkommer för diskussion.

medan den funktionella och administrativa regionen en annan klass. Mitt valt att göra denna nya indelning, som dock utgår ifrån och helt bygger på det Jönsson et al redovisar för i sin bok: *Organizing European Space*, har till syfte att underlätta nya kategoriseringar. Att det finns starka likheter mellan geografiska och kulturella regioner samt mellan funktionella och administrativa har också poängterats av Jönsson et al vid en närmare redovisning av de olika klassindelningarna av begreppet *region*. Enligt Jönsson et al man kan tala om tre olika sorters regionalisering och dessa är:

1. decentralisering,
2. etnisk och kulturell regionalisering
3. regionbildning.

1. Decentraliseringen hänför sig till starkare funktionella och administrativa regioner som har tagit över mycket av den tidigare centraliserade statens politiska, ekonomiska och administrativa institutioner och angelägenheter.

2. Etnisk och kulturell regionalisering är den formen av regionalisering som associeras till kulturellt uttryck och identiteter som har starka rötter i historien. Denna sorts regionalisering är i tydlig motsättning med statsledningen och kan i vissa fall också utvecklas till separatism.

3. Regionbildning gäller sådana fall där lokala och regionala krafter avsiktligt strävar efter att skapa en ny region eller stärka en redan befintlig en som är svag.

Denna uppdelning av regionaliseringen faller till stor del samman med regionernas klassificering. Det går att se samman vissa typer av regioner med olika sorters regionaliseringar. Den omarbetade teorin föreslår två typer av regioner nämligen *funktionella och administrativa* samt *etniska och kulturella*. På samma sätt kan man anta att regionaliseringen trots att den har tre olika former kan indelas på samma sätt. *Decentraliseringen* samt *regionbildningen* kan uppkomma eller skapar just administrativa och funktionella regioner samt *etnisk och kulturell regionalisering* förekommer i just den typen av regioner.

EU: s riktlinjer för sin regionalpolitik tydligt syftar till upprättandet av administrativa regioner. Dessa är till sin grund funktionella enligt Jönsson et al. På så sätt kan man skönja den diskurs som kan ses som EU: s regionalpolitiska diskurs. Det som inte innefattas i denna diskurs blir logiskt en annan diskurs som också skall i det följande identifieras.

3.1 Begreppsdefinitioner

Först vill jag poängtera att i detta arbete när jag använder termen diskurs refererar jag hela tiden till den regionala diskursen och inget annat om inte den specificeras där den används.

Det har varit svårt att kunna göra en tillräckligt realistisk distinktion mellan dessa tre begrepp som här följer. I många olika artiklar används begreppen som om de skulle täcka samma innehållsliga karaktär, men kontexterna skiljer de

åt.³ Dessa skiljelinjer har bekräftats i vissa andra analyser och jag själv uppfattar de och använder de med visst syfte att kunna nyansera olika skeden i historien fram till och med dagsläget.⁴ Detta innebär att följande definitioner kan eventuellt vara något snedvridna dock underbyggda med källor. Samtidigt är ju syftet med begreppsdefinition just att klargöra termens innebörd så som den används i denna uppsats.

Regionalism.

Regionalism är en ideologi eller politisk strävan med utgångspunkt i en region. Med rötter i en utopistisk och federalistisk tradition betonas i regionalismen vanligen en långtgående autonomi för statens regionala nivå och en geografisk närhet mellan medborgarna och deras valda representanter. Ofta förutsätts även en regional identitet hos medborgarna. (NE: s webbsida, källa nr.4)

Begreppet har en betydelse av även lokalpatriotism. Regionalism såsom begrepp används i denna uppsats mestadels i det historiska perspektivet. Detta på grund av att det innan EU: s framväxt har de regionalistiska ideologierna inte haft den legislativa och politiska stöd som det anses behöva för att det skulle kunna bli tal om någon medveten regionalisering. Jönsson et al har en liknande distinktion mellan regionalism och regionalisering nästan genom hela boken: *Organizing European Space*. Trots denna distinktion förekommer det på vissa platser att både regionalism och regionalisering används med samma betydelse

Jag kommer däremot i denna uppsats att så konsekvent som möjligt försöka använda termen regionalism, kort beskrivet, i betydelsen av regionala strävan som inte direkt har fått politiskt erkännande av den dignitet som dagens EU regioner anses ha.

Regionalisering. Av den undersökta litteraturen framgår rent allmänt att många vetenskapsmän och kvinnor använder begreppet regionalisering också i samma betydelse som regionalism. Vid en mer nyanserad begreppsdefinition måste man dock skilja mellan dessa två begrepp. Utifrån min tolkning av materialet jag använder mig av ligger skillnaden mellan regionalism och regionalisering i huruvida de drivkrafterna som definierar regionalismen får också uttryck i ekonomiska politiska, inrikes- och utrikespolitiska strävan att stärka regional utveckling. Det är i denna betydelse jag kommer att använda termen i denna uppsats.

Regionalpolitik är just de politiska besluten och målsättningar som avser att stödja regionernas utveckling och stärka dess ställning inom nationalstatens gränser. Regionalpolitiken kom med tiden att också sträcka sig längre än själva nationalstaten och dess politik genom och inom överstatliga organisationer så som EU. Regionalpolitiken kommer på så sätt inte begränsas till nationell politik utan tvärt om, i detta arbete ligger fokuset i allra högsta grad på internationell regionalpolitik som det förs inom EU.

---

³ Hueglins artikel är ett exempel på detta.

⁴ Jönsson et al har skilt dem två termerna åt, dock inte genom en konkret definition av begreppen men med tydligt skilda användningsområden.

4 Det författande jaget

Att skriva om Transsylvanien och om hur EU: s regionalpolitik påverkar denna region är för mig något mycket personligt, ett ämne som intresserar mig in i minsta detalj.

När man skriver en vetenskaplig uppsats bör man sträva efter en god objektiv förhållning till ämnet man undersöker. Många av oss, som både skriver och läser uppsatser och/eller vetenskapliga artiklar, vet att ett fullständigt objektivitet är endast ett mål, en strävan. Vid de flesta tillfällena är vi mer eller mindre subjektiva och det är ingenting man döljer eller förkastar. (Lundquist, 1993:119) Men vad händer om man har starka känslor för ämnet man skriver om? Och om inte det räckte att man också har ett evigt band, genom sitt ursprung, till människorna och den kulturen i den regionen man försöker granska, undersöka, beskriva och analysera. Skall man då avstå från att ta sig an det? Eftersom jag inte kan komma ifrån det jag är, det enda medlet jag har till att i viss mån neutralisera min eventuella subjektivitet i denna undersökning är att göra mig själv och läsarna medvetna om min förhållning till ämnet. (Detta innebär dock inte att jag har gett upp min strävan efter en objektiv hållning.)

Att avstå från att skriva om denna region och den problematik som är aktuell inom området, då EU med förkärlek beskrivs som *Regionernas Europa*, förefaller mig som det minsta positivt. Detta med tanke på att regioner, som finns inom de aktuella ansökarländernas gränser i Östeuropa, ligger långt utanför de områden som det skrivs och forskas mest om. EU: s regionalpolitik berör dessa länder och dess regioner lika mycket som medlemsländernas. Inte minst faktumet att avböja sig ett arbete, som behövs, enbart utifrån sina starka band till ämnet tycker jag är fel. Jag anser att det kan vara värdefullt att man som uppsatsförfattare är en s.k. organisk del av det man skriver om och därigenom kunna förmedla även annan kunskap som man delar med de människorna som bor i den regionen. Det är ju just de som slutligen berörs och påverkas av EU: s regionalpolitik.

4.1 Min relation till Transsylvanien

Jag är uppvuxen i Rumänien i Transsylvanien och tillhör den största etniska minoritetsgruppen, ungrarna. Transsylvanien och ett bälte väster därom avträdde till Rumänien genom freden vid Trianon som slöts 4 juni, 1920 mellan Ungern och första världskrigets segermakter. Ungern förlorade två tredjedelar av sitt område och halva sin befolkning. (NE: s webbsida, källa nr.2) I andra världskrigets förspel kom denna uppdelning av Ungern att spela en viktig roll

också. Sedan i och med alliansen med Tyskland blev Transsylvanien inte lika avskärmad och den kom att ingå i stormakten Tyskland tillsammans med moderlandet Ungern. Kriget slutade med en förnyad avträädelse av Transsylvanien genom freden i Paris, undertecknad 10 februari, 1947. Ungern återlämnade annekterade⁵ områden, Transsylvanien till Rumänien. (NE: s webbsida, källa nr.3) Transsylvanien utgör idag 42 procent av landets yta och 20 procent av invånarna är ungrare i regionen.

Att växa upp som ungrare i Rumänien var att växa upp med en sorg över att inte längre kunna tillhöra moderlandet samt att hysa ett hopp om en tid då återförening kan ske eller att Transsylvanien skulle få autonomi. Konstigt nog så finns det människor och barn utan någon klar uppfattning om den rådande världspolitiken, som fortfarande hyser dessa drömmar, som om dem hade fått dem genom modersmjölken. Det finns människor som fortfarande lever med det hoppet än idag och det finns många andra som har gett upp hoppet och åter många andra tillsammans med mig som ser andra lösningar på problemet. Faktum återstår att det fortfarande finns hundratusentals ungrare som ännu bor kvar i Transsylvanien. Transsylvanien, en region som de anser vara deras, där de är födda, där deras förfäder är födda och de är rotade i den mark som utgör en del av Rumänien.

---

⁵ Ta (landområde) i besittning med våld el. åtminstone genom ensidig maktutövning (NE)

5 Regionalismen i historiskt perspektiv

Regionalismens historia i Europa, utan någon skillnad mellan Väst och Öst, börjar med den Franska revolutionen 1789. Fram tills den kan de territoriella eller dynastiska erövringar anses som mindre knutna till kulturella, etniska eller politiska egenheter. (Hueglin, 1986:441) Denna s k första regionala uppvaknande kom som ett nationalismens täcken som en resultat av den Westfaliska nationalstatens uppkomst. Nationalismen har varit också en betydande politisk kraft i mobiliseringssyfte. Tack vare olika faktorer har denna nationalism varit en grundregel i att legitimera nationalstaten i Europa. Den Franska revolutionen var ett motstånd för förtryck och fullständig ödeläggelse av det som är avvikande i den individuella frigörelsens namn. Trots dess principiella universalism så anses revolutionen var en nyskapande händelse i den moderna nationalismens historia. (Jönsson et al. 2000:82-83)

Vidare kom den industriella revolutionen i artonhundratalet att bana väg för den socioekonomiska homogenisering som karakteriserade den moderna konsoliderade nationalstatens system. Jakobin⁶ centraliserade nationalstater har på många håll i Europa blivit väl etablerade, men detta förtryck och assimileringssprocess har inte varit helt framgångsrik. Regionala identiteter kan anses förblivit intakta under ytan. När tiden och omständigheterna tillät kom de regionala rörelserna att politiskt manifesteras på olika håll. Detta kunde man se t ex i den Katalanska nationalistiska rörelsen som redan i artonhundratalet kom upp till ytan som en effekt av den tidiga regionala industrialiseringen. Denna rörelse har haft ett gediget stöd av den starka inhemska borgar- och medelklassen. (Hueglin, 1986:441) Utan denna stöd från en välborgad grupp skulle förmodligen inte har uppnått den politisk styrka och de effekterna den hade på den Spanska staten.

Denna gemensamma utgångspunkt har både den Västeuropeiska och den Östeuropeiska regionaliseringen. Fortsättningsvis kommer regionaliseringen i Väst- och Östeuropa redovisas separat, här börjar jag dra skiljelinjen mellan de diskurserna.

---

⁶ Ordet används för anhängare av olika radikala åskådningar på 1800-talet.

6 Västeuropeisk diskurs

Dagens regionalisering i Västeuropa är en konsekvens av och utmaning till bristfälligheten hos den allt svagare nationalstaten. Detta trots att västvärlden har kommit allt närmare sitt mål av moderniserad homogenisering. Man kan anta att regionalism och etnicitet var *slumrande* hitintill och har väckts av olika nationala, överstatliga och globala krafter. Frågan är om denna uppvaknande resulterar i en bakåtsträvande regionalism eller har den blivit en självständig variabel, en oåterkallelig process i sig som kan förändra hela västvärldens och nationalstatens öde. I så fall, kan det vara så att den västerländska regionaliseringen, som vi talar om idag, är mycket olikt den som kan förknippas med den franska revolutionen. (Hueglin, 1986; Murphy, 1991; Jönsson et al. 2000)

6.1 Regionalisering i Västeuropa – det historiska perspektivet

Efter andra världskriget har regionalismen åter gjort intåg i Europa och Italien kan tjäna som exempel på detta. Italiens regioner som senare har fått en tydlig legal status och autonomi har inte tillkommit just som ett resultat av regional ekonomisk och numerisk styrka. Skapandet av Italiens olika regioner kan anses ha tillkommit utifrån noggranna beräkningar om hur man skulle kunna slå bort de territoriella anspråken som kom från både Frankrike och Österrike, men också från Jugoslaviskt håll. (Hueglin, 1986:442) Trots detta utgör de ett bra exempel på den nya ställning regionerna har kunnat få efter andra världskriget. Regionalismen har sedan andra världskriget inte varit detsamma som tidigare i Västeuropa. Någonstans här går den tidsmässiga gränsen mellan regionalism och regionalisering. Den politiska liberaliseringen har sedan dess satt sin prägel på den nya världsordningen. Internationell säkerhetspolitik och ett ekonomiskt uppsving har satt nu ordentligt igång de processerna som vi idag kan kalla för globalisering. Nationalstater har vid det här laget insett de positiva effekterna av regionala ekonomiska strävanden och har vågat släppa tidigare mål för att uppnå total centralisering av statssystem och homogenisering. Den nya tiden har kunnat visa ekonomisk tillväxt trots allt svagare nationalstater. Mycket kan man tacka de tidiga internationella ekonomiska och politiska uppgörelserna som också utöver att skapa viss trygghet har kunnat trots allt ena hela världen genom gemensamma värderingar på som t ex mänskliga fri- och rättigheter.

Den nationella assimilationens seger som har karakteriserat århundradena efter den Westfaliska freden har under historiens gång utmanat och utmanats av regionala krafter och dess politiska strävan. Vissa länder har hanterat detta med små och strategiska institutionella förändringar, i andra länder har denna strävan avtagit tack vare regionernas acceptans av sin situation och har fallit för homogenisering inom nationalstatens gränser. I nutida Europa dyker regionalismen nästan oväntat upp bland en allt homogenare samling av nationalstater med gemensamma värderingar, mellanstatliga ekonomiska och politiska organisationer samt överstatliga institutioner som hittills har förväntats föra länderna samt medborgarna närmare varandra. Istället kommer det en ny våg av nationalism som tydligt visar sig också i den återuppväckta regionalismen i Europa. Det finns ett stort antal variationer i sättet hur regionalismen har manifesterat sig som är svår att systematiseras.

Den historiska analogin som kan dras gentemot dagens regionalism kan vara delvis vilseledande. Den politiska uppsättningen som den då har dykt upp i inte är detsamma som idag. Trots detta kan vara givande att kunna se sättet regionalismen skiljer sig i tid och att upptäcka vissa kontinuiteter i de olika drag regionalismen har fört med sig under historiens gång.

6.2 Den nya vågen av regionalisering

Med en liberal ideologi som grund har olika regioner i Västeuropa börjat hävda sig och utvecklats till mer eller mindre starka regioner. Den strävan och de krafter som karakteriserar den nya vågen av regionalisering är av olika slag. I stort kunde man se ekonomiska, politiska och etniska krafter både i samverkan men också var för sig. Ekonomiskt utvecklade regioner har haft krav på ett större politiskt och administrativt inflytande över regionen. Dessa har till stor del haft avsikt att kunna utveckla regionens ekonomi samt behålla och disponera över större del av de vinster som där genererats.

Den etniska mångfalden var ytterligare en källa till regional differentiering i Västeuropas stater. Etnisk regionalism har varit ett betydande problem i många länder. Under 1970 och 1980 talet har Spanien, Storbritannien och Belgien alla förändrat sina konstitutionella strukturer och statsledningens uppbyggnad som ett svar på etniska och kulturella regionala krav. Frankrike och Italien har välorganiserade, synliga etniska rörelser och inte heller Holland eller Väst-Tyskland har undkommit etniska oroligheter. Etniska rörelser visar dock nu tecken på minskning, rent av försvinner från dessa länder. De etniska regionala rörelser som har däremot tydligt definierade regionala grunder kämpar för att uppnå större autonomi i Västeuropa där nationalstaten är inte längre den fundamentala politiska enheten. (Murphy, 1991:11)

I regionernas Europa har regionernas självständighet ökat och antalet regioner fortsätter att öka. Samtidigt dessa olika regioners självständighet och styrka skiljer sig åt i stor skala. Administrativa, funktionella och etnisk-kulturella regioner överlappar varandra och på så sätt skapar en mycket sammansatt och

komplex bild av Europa och dess regioner. Denna är ett resultat av den historiska regionalismens utveckling över en lång tid.

Avsikten med att teckna en bild av regionalismens historiska utveckling och återkomst har varit att visa förändring i vad som anses ligga till grund för regionaliseringen i dag. Det är uppenbart att över tid och rum har etniska och kulturella identiteter varit en av de mest drivande faktorerna i regionalismens namn. Meningen är inte att påstå annat, utan att se hur udden av etniska strävanden delvis har kapats genom medvetna politiska, ekonomiska och administrativa justeringar. Det innebär att Väst och Öst inte skiljer sig så mycket i grund och botten utan skillnaden kommer kanske att lita mera i faktumet att Öst och Väst är i olika utvecklingsfaser som också skapar diskursiva skillnader. Det andra problemet är ju att det inte är givet samma utvecklingsmönster på grund av att den Sovjetiska ockupationen i vissa delar av Europa har medverkat till att det blev en skillnad mellan Östeuropeisk och Västeuropeisk historia.

I detta arbete kommer EU:s regionalpolitik att representera den Västeuropeiska diskursen. EU passar bra som exempel eftersom den är den nya samlingsplatsen för både regionala, lokala och nationella strävanden i Västeuropa. EU:s regionalpolitik visar ännu tydligare att Västeuropeisk regionalisering idag handlar om decentralisering och regionbildning där de nya regionerna kommer att bli funktionella och administrativa sådana.

6.3 Regionalismens ideologiska grund

Hueglin i sin artikel: *Regionalism in Western Europe: Conceptual Problems of a New Political Perspective*, undersöker flera regionalistiska strävanden i Västeuropa inom tre nationalstaters gränser, Spanien, Frankrike och Storbritannien, i sin jakt efter de sanna underliggande faktorerna till regionalismen i Västeuropa. I sin teoretiska utgångspunkt konkretiserar han att liberalismen som ideologi är kontradiktorisk i det faktum att den försöker frigöra individen från sina institutionella och sociala band så som religion, etnicitet och region. Han anser att denna är en uppenbar, för att inte säga en flagrant ignorans gentemot den kontradiktion som ligger i den liberalistiska ideologi och också den välfärd som staten bygger på. Liberalismen har ignorerat faktumet att den har varit beroende av just ett stabilt mönster av lokal, etnisk, religiös eller klass förhållanden och att de nuvarande överbelastningarna av statsmaskineriet och den institutionella oregerligheten är liberalismens effekter. Enligt Hueglin regionalismen, som ny form för territoriell och kollektiv identitet och medvetenhet, har transformerats till en ny form av politiskt relevanta ageranden. Just den stora kvantitativa dimensionen av den Europeiska regionalismen, tillsammans med den parallellt löpande kontinentala politiska förändringen, visar på att det måste finnas en logisk och gemensam nämnare för regionernas uppvaknande. Vidare anser han i sin undersökning att rent generellt regionalismen idag karakteriseras av en ny sort av

marginalisering där periferin inte längre kan användas med samma betydelse som underutvecklade områden. Regionalismen, subkulturell fragmentering och dess strategier går emot den dynamik som lyckades bygga den moderna nationalstaten nämligen centraliseringen. På så sätt kan regionalismen inte förstås skild från effekterna av de moderna avancerade och industriellt utvecklade demokratierna. Om nu den empiriskt relevanta gemensamma nämnaren av regionalismen är anticentralism då är dess underliggande rationella kraft fragmentering. I denna kontext sett är den Västeuropeiska regionalismens karakteristiska drag fragmenteringen av högt utvecklade komplexa demokratier. Regionalismens tillförlitlighet ligger inte i dess anspråk på historisk identitet, utan i skapandet av nya identiteter som utmanar den centraliserade ledningen av en stat och dess administration, säger Hueglin in sin slutsats. (Hueglin, 1986: 441-452)

Regionalismen kan anses vara en effekt av de liberala ideologierna som har spridit sig på både den Europeiska kontinenten och hela Världen samt att den har slagit starka rötter inom internationella och överstatliga organisationer.

6.4 Regionalisering inom EU

EU: s institutionella, organisatoriska och dess politiska apparaturs komplexitet gör den väldigt svår att föreställa det. EU har en mängd olika nivåer den arbetar på som: statlig, lokal, regional och kommunal samt den enar en mängd olika aktörer och inte bara det utan den genom sin politiska konstruktion strävar efter att balansera både territoriella och icke territoriella anspråk. Det talas ofta om en övergång i EU styrningsform med uttrycket: *from government to governance* som också återfinns på national nivå bland EU: s medlemsländer. Governance beskrivs av Jönsson et al på följande sätt:

Governance, it will be recalled, is about 'coordinating multiple players in a complex setting of mutual dependence' and it refers to 'the patterns that emerge from governing activities' among these actors. It is 'independent of the existence of a central authority and beyond the territorial congruence of those who govern with those who are subject to governance. (Jönsson et al. 2000: 127)

Ledning på flera nivåer inom EU är det mest karakteristiska för dagens regionalism som enligt min mening inte längre är regionalism utan regionalisering särskilt med tanke på EU: s utvidgade befogenheter och makt. Regionalismen har idag fått en politisk ställning på grund av just de liberala ideologierna som samtidigt försöker trollda bort regionalismen. Dagens regionalisering beror på att EU som sådan och alla medlemsländerna har givit den ursprungliga regionalismen en annan politisk, legal och ekonomisk ställning än den hittills har haft. I EU: s regionalpolitik ligger också lite av ett strategiskt steg för att förebygga eventuell

separatism i regionala anspråken som har visat sig på flera ställen i Europa sedan andra världskriget.

Frankrike har 36000 kommuner som idag är grupperade i 22 regioner som formellt är ledda av en vald representant. Auktoriteten av regionrådet är visserligen fortfarande rätt så begränsad. Schweiz har 26 kantoner med en högre autonomi än t ex Frankrikes regioner. Spanien är en sammansättning av 17 regioner med långtgående politisk självständighet, men denna är också varierar från region till region. Bland dessa finns en del historiska regioner med stark känsla av regional identitet, som Katalonien, Andalusien, Galizien, Baskien samt Narvaregionen. Tysklands federation bygger på 16 *Bundesländer* med egen konstitution och lagstiftande makt. Belgien är också en federation av 3 stora territorier: Flandern, Vallonien och stora Bryssel. Motsättningarna är mycket stora idag mellan de fransktalande och de flamländsktalande invånarna i Belgien. Sveriges jämförelsevis svaga regioner har stärkts under 1990-talet och tack vare ansträngningar har dessa regioner fått större självbestämmande befogenheter samt administrativ enheter. (Jönsson et al. 2000:144)

För att främja regionala intressen har inom Europarådet och EU skapats olika organ som har till uppgift att stödja regionerna. Inom Europarådet skapades i 1994 Kongressen av Lokala och Regionala Myndigheter (CLRAE). EU har upprättat en Regional Kommitté 1993 med 200 medlemmar, som idag utökats till 222, som representerar olika lokala och regionala instanser. Vid sidan av dessa regionala organ finns det flera så som *Council of European Municipalities and Regions* (CEMR) och *Assembly of European Regions* (AER) som är till för att föra regionerna närmare varandra och att stärka deras influenskraft och representation inom de olika överstatliga institutionerna och kooperativa organ i dagens EU. (Jönsson et al. 2000:145)

6.4.1 EU: s regionalpolitik

Mycket av EU: s regionalpolitik syftar till att skapa legala ramar för att Europas regioner skall stärkas ekonomiskt, administrativt och socialt. För att uppnå detta försöker EU att identifiera och bygga enhetliga regioner i fråga om t ex administration.

An 'administrative unit' marks out a geographical area for which an administrative authority has power to take administrative or policy decisions in accordance with the legal and institutional framework of the Member State. The NUTS level to which an administrative unit belongs is determined on the basis of population thresholds as follows: (Regionkommitten 2004, källa 1)

Level	Minimum population	Maximum population
NUTS 1	3 million	7 million
NUTS 2	800 000	3 million
NUTS 3	150 000	800 000

Tabell 1. Europeiska Parlamentets och Rådets reglering i Official Jurnal L154of 21.06.2003

Politiken för regional utvecklingsplanering syftar till en balanserad och hållbar regional utveckling av EU-landskapet i samklang med de grundläggande målen för EU-politiken, i synnerhet ekonomisk och social sammanhållning, en konkurrenskraftig ekonomi baserad på kunskap om och i överensstämmelse med principerna för en hållbar utveckling och bevarande av mångfalden av natur- och kulturresurser. (ESDP – Utvecklingsplanering 2004, källa 2)

I och med regionerna knyts ofta till det geografiska landskapet, det regionala territoriet är det av vikt att också titta lite på hur regionalpolitiken ser ut som handlar om EU: s landskap d v s det fysiska, geografiska området. Följande mål sätts upp på hur regionalpolitik avser forma det Europeiska landskapet:

Med alla aktörer som påverkar den regionala utvecklingsplaneringen som målgrupp på alla europeiska nivåer, nationell, regional och lokal, har ESDP följande politiska syften och verksamhetsval: A) att införa ett flerkärnt och balanserat stadssystem, B) främjande av integrerade transport- och kommunikationssystem som gynnar jämlik tillgång till infrastruktur och kunskap inom hela EU:s territorium, C) utveckling och bevarande av natur- och kulturarv. (ESDP – Utvecklingsplanering 2004, källa 2)

Här är det värt att nämna att under verksamhetsval C) beskrivs naturarvets vikt och sättet den bör beskyddas mycket noggrant medan bevarandet av kulturarvet tillägnas enbart några få meningar. Tydlig fokus ligger hela tiden på regional administration, ekonomi och lite på dess sociala sammanhang. Samtidigt så avser de flesta regleringar att utarbeta generella normer för vad och vilka verksamheter och institutioner skall få del av både ekonomisk bistånd men också genom twinningsproject. (Kommissionen, 2004)

De ovan nämnda exemplen är bara en del av dem policy områden som reglerar och sätter upp mål för EU: s regionalisering. Övervägande del av de mål som sätts upp, för att inte säga att alla mål är av ekonomisk och demokratisk karaktär. Man kan ställa sig frågan om ekonomiskt likvärdiga och lika starka regioner samt en utbredd liberal demokrati är de ett stöd för etniska och kulturella regioners självhävdelse? Kan det vara så att EU: s regionalpolitik verkligen för en decentraliserande regionalisering och regionbildning som ämnar skapa enbart administrativa och funktionella regioner? I så fall innebär det att detta motverkar utvecklingen av enhetliga etniska och kulturella regioner?

Oavsett vad svaren på dessa frågor är så finns det en tydlig Västeuropeisk regionaldiskurs så som den visar sig också i EU: s regionalpolitik. Mer av denna kommer att bearbetas i nästa kapitel men då just i samband med EU: s regionalpolitik i Transsylvanien där det diskursiva mötet målas upp.

7 Östeuropeisk diskurs

Den Östeuropeiska regionaldiskursen delar till en viss del samma historiska bakgrund som den Västeuropeiska. Denna uppdelning av Europa på Väst och Öst kom i samband med segermakternas ideologiska olikhet efter andra världskrigets slut. Järnridån som senare delade upp Europa i Väst och Östblock har haft stark inverkan på den utveckling som karakteriserar regionaliseringen. Järnridån delade Europa också i två ideologiska och politiska delar. Central- och Östeuropas återkomst till Europa, som det ofta talas om, är inte så problemfri som man skulle önska sig. Många länder som föll för både imperialförtryck men också för Sovjettisk förtryck har sårade regioner som fortfarande inte har någon som helst självsyre eller politisk roll i Östeuropa. De återkommande nationella förtrycken har för evigt satt spår i etniska grupper och regionala identiteter. Kulturella och etniska regioner håller fortfarande på att försvara sig, att hålla fast det som är deras eget och är känslomässigt taggade trots att de idag är delar av fria och demokratiska nationalstater som kämpar för att bli accepterade av EU.

7.1 Det historiska perspektivet

Redan första världskriget resulterade i upplösningen av fyra storimperier: det Tyska, den Ryska, den Habsburgska och det Ottomanska. Detta innebar att nationaliteter som var starkt förtryckta blev självständiga stater. Trots denna positiva utveckling innebar fredsförhandlingarna i Trianon gränsdragningar som delade upp tidigare sammanhållna regioner som var historiska och dess invånare haft sin identitet knutna till de områdena. Dessa hamnade på olika sidor av nationalstatsgränser efter första världskriget. Fortsättningen på detta blev just att det andra världskriget bröt ut. (NE: s webbsida, källa nr 5)

Andra världskrigets utfall var åter igen en uppdelning. Freden i Paris återställde de gränsdragningar som har gjort i Versailles efter första världskriget. Vidare kom också en annan uppdelning nämligen Europas som delades av de nya segermakterna. Potsdamkonferensen var bara början till de Kommunistiska ideologiernas seger i Östeuropa. Den sovjetiska ockupationen blev senare ett faktum mot vilket flera Östländer har gjort uppror mot under 1950 och 1960talet. (NE: s webbsida, källa nr 6)

Uppförandet av Berlinmuren 1961 förtydligade Europas delning på Öst och Väst samtidigt som det vittnade om det förtryck som föregick i Wraszawapaktens länder. (NE: s webbsida, källa nr 7) Vissa av länderna tyngdes även mer av diktatorer som drev den kommunistiska centraliseringen ännu

hårdare och utan hänsyn till folkliga rättigheter och absolut ingen hänsyn till minoritetsrättigheter.

I Central- och Östeuropa kom den stora vändpunkten med Berlinmurens fall och i samma veva kastade många länder av sig de kommunistiska oken. 1990 talet började med demokratins seger i Europa.

Även om freden var vunnen och demokratiseringen av Central- och Östeuropa i full gång blev just denna politiska utveckling som blottade faktumet att inget kan tas förgivet. I de länder som har fått kämpa för att behålla och/eller bygga upp sin nationella identitet, där de territoriella gränserna var osäkra och kroniskt flyttats, har kampen för det nationella självbestämmandet i och med demokratiseringen kommit till ytan. Detta gäller specifikt Sovjetrepubliken, Tjeckoslovakien och Jugoslavien. Många regioner har dock varit i samma situation av förtryck och assimilering under det kala kriget. (Batt, 2002:5-9)

7.2 De hittills rådande ideologierna i Östeuropa

Lenin den moderna kommunismens grundare, som har byggt sina teorier på den marxistiska filosofin, kom att lägga grunden för ideologierna i Central- och Östeuropa. Den kommunistiska politiken som senare fördes av Stalin innebar något helt annat till slut än vad Marx har skrivit i sitt *Kommunistiska Manifest*.

Den klassiska marxistiska hållningen är av sådan karaktär att den inte ser till nationala säregenskaper eller preferenser utan söker uppnå jämlikhet genom ett klasslöst samhälle. Tanken om att alla är lika leder till en politiskt rättfärdigad homogenisering. Den mycket attraktiva jämlikhetstanken innebar inte allas lika värde och att alla skulle få samma möjligheter utifrån sina behov utan utgick ifrån en överklig föreställning om att alla människor är lika och har samma behov. En ideologi som såg klassamhället som enda orsak till ojämlikhet mellan individer var helt blind för olikheter mellan individer i ett samhälle. (Marsh & Stoker, 2002:154)

Socialismen som spred sig i Central- och Östeuropa hade samma marxistiska ideologi som grund och innebar en uppsättning politiska ideal som rörelser eller partier som arbetade för att förverkliga dessa ideal. Socialism utmärks av tilltro till gruppens, kollektivets och statens förmåga att lösa politiska och ekonomiska problem. Denna ideologi krävde en homogen och centraliserad stark nationalstat. Enpartisystemet som kännetecknade de flesta staterna i östblocket var ett uttryck för denna homogenisering och även för totalitära system där utifrån leninistisk ideologi behövdes bara ett starkt elitparti för att överföra den revolutionära teorin till massorna. (NE: s webbsida, källa nr 8) I Östblocket fanns dock enbart stater som innefattade många olika etniska grupper och historiska regioner. Dessa olikheter förbisågs helt och hållet och med en stark strävan efter säkerhet har man med politiska medel hela tiden bekämpat dessa genom en hårdhänt homogenisering. (Batt, 2002:2-5)

7.3 Central- och Öststaternas återkomst till Europa - diskussion

Efter kommunismens fall har alla länderna i Östblocket, mer eller mindre, blivit demokratier. Denna visar på den liberalistiska ideologins seger över den kommunistiska. Europa har nu blivit en kontinent där det råder ideologisk enhet som har fört Europas alla länder närmare den gamla visionen om ett enat Europa. Den Europeiska Unionen kan bli fullskalig på så sätt att nästan alla länder på kontinenten kommer att ingå i den Europeiska federationen. Denna vision, mål och önskan har dock en benägenhet att bortse från kommunismens, järnridåns och Berlinmurens politiska, institutionella och framför allt känslomässiga arv. När man talar särskilt om regioner är beaktandet av identiteter, vare sig de är kulturella, etniska eller andra regionala identiteter, mycket viktigt. Oavsett vad regioner har haft för historisk bakgrund oftast överlever de över tid, men det är de olika faktorerna i olika regionernas historia som förstärker eller försvagar dessa identiteter och den kraft som ligger i hävdandet av dessa.

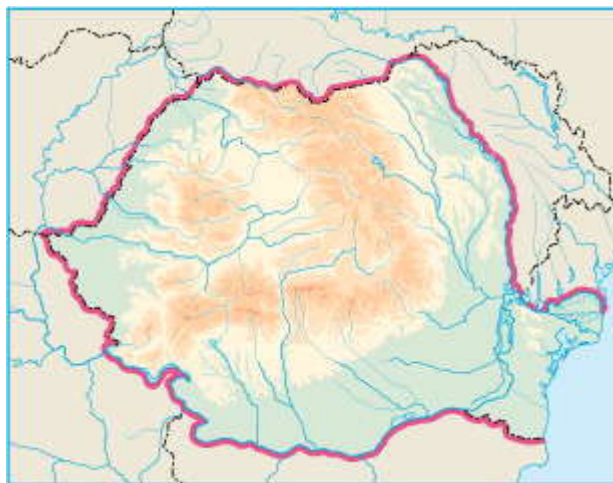
Central- och Östeuropas länder vill återskapa de gamla Europeiska identiteterna som fanns innan Europas uppdelning i Väst och Öst. Denna resa är dock mycket lång. Som vi såg i både Väst- och Östeuropas historiska och ideologiska bakgrund var skillnaderna mellan Väst och Öst stora. Även om idag står vi inför demokratiska länder både i Öst och också Väst så har historien satt sina spår. Den liberalistiska Västeuropa har fått handskas med den återuppväckta nationalismen och regionalismen genom en regionalisering där staterna har fått erkänna vissa starka regioner som understatliga administrativa och politiska enheter. EU har också en välfungerande regionalpolitik som har under de senaste tio åren har stärkt regionernas ställning ännu mer. Med denna kan man nästan anse att regionaliseringen har kommit till en fas där det inte längre kan anses som regionalism i den meningen att starka etniska och kulturella krafter måste kämpa för ett erkännande. Den regionalpolitik som EU för förebygger, hoppas man, sådan strävan på så sätt att man försöker se till att skapa regioner som blir nödvändiga hjul i det Europeiska institutionella maskineriet och jämföras dess auktoritet på olika områden med nationalstatens.

Det är denna Västeuropeiska regionalpolitik Östeuropa möter vid förhandlingsbordet med EU. Östeuropa däremot delar inte samma regionala utveckling eftersom de har varit med om något helt annat. Den marxistiska ideologin, kommunismens planekonomi, diktaturens förtryck av sina medborgare samt förbisedda etniska och kulturella olikheter har skapat en annan verklighet för länderna i Östblocket. De där befintliga regionerna måste bygga upp sin kulturella, etniska och nationella självaktning, släppa garden. Det är kanske inte så lätt och denna nyvunna frihet är inte tillräcklig utan det behövs både tid och insikter om vad det är som har blivit kvar av den nära femti år långa politisk och ideologisk åtskillnad och i Östeuropas fall kommunistisk förtryck.

8 Den diskursiva mötesplatsen - Transsylvanien⁷

”Transsylvanien är ett landskap i västra Rumänien; 99 837 km², 8,4 miljoner invånare (1997). Transsylvanien gränsar i norr, öster och söder till Karpaterna, i väster till Transsylvanska alperna. Det utgör 42 % av Rumäniens yta, och av invånarna är 20 % ungrare. Transsylvanien är också en region med en etnisk heterogen befolkning.” (NE: s webbsida, källa nr 9) Transsylvanien innefattar också Banat regionen som har av

Judy Batt behandlats separat. I min uppsats tar jag upp denna region såsom en del av Transsylvanien. Under historien har Transsylvanien setts som en enhetlig region och den ungerska minoriteten, som är den största minoritetsgruppen, har sin identitet knuten till den Transsylvanska regionen. En stor del av befolkningen i Transsylvanien är székler⁸ som inräknas bland den ungerska

minoriteten. I östra delen av regionen finns det städer och byar som har mellan 30-90 procent székler invånare. Dagens ungerska minoritet till stor del utgörs av denna ungerska folkstam som kallas för székler-magyar. Den ungerska minoriteten representeras idag i både riksdag och regering genom den ungerska parti kallad för UDMR⁹ på rumänska och RMDSZ på ungerska.

---

⁷ En del av de fakta som redovisas under denna avdelning kommer av självupplevda händelser och kunskap som har hämtats från den ungerska befolkningen som jag själv har varit del av under min uppväxt. Jag jämför denna kunskap med det som kan hämtas från t ex historieböcker eller dyl.

⁸ Ungersk stam som efter ungrarnas erövring av bl.a. nuvarande Ungern flyttades till östra delen av Transsylvanien i syfte att försvara rikets östgräns. De flesta - bortåt 185 000 - bor i Rumänien, där deras bosättningsområde kring floderna Mures och Olt till 1968 utgjorde en autonom region. Liksom övriga ungrare i Rumänien var de svårt diskriminerade av myndigheterna. En rik skatt av folktraditioner finns bevarad. (NE: s webbsida, källa nr 10)

⁹ UDMR förkortning för: Uniunea Democratică a Maghiarilor în România, på svenska: Demokratiska Föreningen för Ungrarna i Rumänien.

8.1 Historisk bakgrund

Transsylvanien blev med sin etniskt heterogena befolkning en autonom del av Ungern redan i tidig medeltid. Efter de osmanska turkarnas seger 1526 blev Transsylvanien självständigt. Denna självständighet innebar trots allt att de inhemska ledarna måste erkänna den turkiska överhögheten. År 1686 infogades Transsylvanien i det habsburgska väldet. Under 1700 talet kom det en våg av invandring av schwaber¹⁰ i Transsylvanien som till större del beboddes av ungrare men också rumäner. Under dubbelmonarkin Österrike–Ungern hölls Transsylvanien under strama tyglar medan Kroatien har fått långtgående autonomi redan 1868. Denna åtföljdes av en intensiv kulturell magyarisering¹¹ av de olika etniska grupperna i Transsylvanien, särskilt efter 1867. Denna särbehandling av Transsylvanien var förmodligen på grund av att regionen har visat under den habsburgska ockupationen genom revolutionen ledd av Ferenc II Rákóczi, på en stark vilja för uppnåendet av regional autonomi. (NE: s webbsida, källa nr 10)

I allmänhet kännetecknas Transsylvanien som en region med en multietnisk population och som en region med stark vilja att uppnå autonomi. Efter andra världskriget kom denna region att än mer underkuvas, förtryckas och homogeniseras inom nationalstaten Rumänien. Denna satte också igång den ungerska nationalistiska längtan för oberoende och trots att Transsylvanien har varit multietnisk, där schwaber och rumäner utgjorde vid sidan av ungrare en stor del av regionens invånare, kom regionen att förknippas med den ungerska befolkningen. För att förstå detta måste man tänka på att regionen blev en del av Rumänien efter andra världskriget där minoriteter har blivit allt mer förtryckta så långt att nästan hela den tysktalande befolkningen har valt att emigrera. Emigranterna flydde till antingen Tyskland eller Österrike både under kalla kriget men också efter diktaturens fall. Den rumänska folkgruppen hade sin kultur, språk och etnicitet säkrad inom den rumänska nationalstatens gränser medan den ungerska minoriteten som fortfarande var kvar förknippade sin identitet mycket starkt med regionen Transsylvanien som de bodde i.

---

¹⁰ Tysktalande katolsk folkgrupp från området Schwaben i Tyskland.

¹¹ magyar = ungersk, magyariseringen innebar de högutbildade från andra folkgrupper assimilerats med den ungerska kulturen.

8.2 Kommunismens och diktaturens betydelse för Transsylvanien

Precis som i andra länder var regionerna förbisedda under kommunismens tid. Regionala identiteter blev illa medfarna på grund av godtyckliga ändringar av territorielltadministrativa strukturer:

Communist leaders had little sense of the historical accretion that forms territorial units: the administrative boundaries were drawn and redrawn according to various problems at hand and regardless of regional coherence. Most often historic regions were split up, traditional districts dissolved, localities divided and amalgamated in a casual manner. (Surazska et al i Batt, 2002:8)

Transsylvaniens upplevelse av kommunismen och diktaturen förknippas starkt med övertramp av minoritetsrättigheter och speciellt mot den ungerska minoriteten som koncentreras i regionen Transsylvanien. När diktaturen hårdnade mer och mer under 1980 talet blev detta förtryck alldeles uppenbart. År 1985 hade regeringen påbörjat en s.k. systematisering, dvs. en stor omflyttning och koncentration av landsbygdsbefolkningen och byggande av nya bostadsområden. Förstörandet av äldre bebyggelse uppfattades av den ungerska minoriteten som speciellt riktat mot denna, eftersom hälften av deras byar, kyrkor och kyrkogårdar skulle läggas under plogen. (NE: s webbsida källa nr 11)

Sommaren innan revolutionen 1989 planerade myndigheterna att under hösten alla ungerska namn skulle översättas eller ersättas till rumänska. Redan tidigare har man i officiella dokument och också ID handlingar samt Pass använt rumänska motsvarigheter till de flesta ungerska förnamn. Denna gång skulle man översätta även efternamn och ersätta alla icke rumänska namn som inte hade någon rumänsk motsvarighet med andra liknande rumänska sådana. Gator och torg har sedan länge döpts om likaså byar och städer hade nya rumänska namn. All offentlig skyltning fanns på rumänska. I Sverige skulle man inte uppleva detta som något konstigt men för många ungrare som har bott på en och samma plats under hela sitt liv upplevde dessa förändringar som kränkande för att de fortgick tillsammans med många andra ändringar som har beskurit den ungerska minoritetens identitet. (Dessa enligt egna erfarenheter, men se även Porter 1990:14-15)

Högutbildade professorer, doktorander, universitetslektorer avsattes också från sina poster på de gamla ungerska Universiteten och Högskolorna. Mycket av undervisningen i vanlig skola i storstäderna behölls men var hela tiden hotad. De ungrare som har slutat sina Universitetsutbildningar skickades på obligatoriska praktikperioder för ett eller flera år. Platserna var strategiskt utvalda med enbart av rumäner bebodda områden som var svåra att komma ifrån. Syftet var att lösa upp den ungerska minoritetens koncentration i Transsylvanien och på så sätt assimilera. Samma omflyttning skedde också av de rumänska högutbildade men

också arbetare som förflyttades till Transsylvanien istället. (se även Porter 1990:14-15)

Även efter revolutionen 1989 kunde man träffa rumäner t ex från Bukarest som inte visste alls mycket om den ungerska minoriteten som bodde i landet.

Diktaturen har verkligen nått en dimension som inte längre skulle accepteras vare sig av ungrare eller av vissa rumäner. Den ungerska minoritetens ställning förblir pga. det diktatoriska förtrycket en latent konfliktkälla än idag. Sammandrabbningen mellan ungrare och rumäner 1991 i Târgu Mures visade också på hur de förtryckta nationella identiteterna fortfarande kan få alvarliga konsekvenser trots en demokratisk Rumänien.

8.3 EU: s regionalpolitik i Rumänien

Rumänien har kommit en bra bit i förhandlingarna avseende landets anslutning till EU. Förhandlingarna leds i enlighet med de regelverk som har fram till idag kommit att gälla alla EU länder och dessa kallas för *aquis communautaire*¹². I dessa förhandlingar finns även regionalpolitiken med, som utgör Kapitel 21 i aquset. (Bomberg & Stubb, 2003:70-87) Här beskrivs de olika kriterierna för

skapandet av regioner, vissa krav på regionernas storlek med avsikt att kunna passa in i NUTS I-V regioner som tidigare i arbetet har redovisats.

Denna regionindelning enligt NUTS-tabellen avser att skapa likartade regioner med

syfte att utvärdera: den regionala sammanhållningens politiska program, kallad för *cohesion policy*, ekonomisk utveckling och insamlandet av statistik från de olika EU: s regioner. Rumänien har för att bemöta dessa krav och att fortsätta förhandlingarna kommit fram till skapandet av följande åtta ekonomiska

¹² *aquis communautaire* – betecknar, på franska, de rättigheter och skyldigheter som ankommer ett land i samband med undertecknandet av t.ex. EU-fördrag, som uppkommer vid skapandet av nya lagar samt genom domslut. De nya medlemsländerna och ansökarländerna är i princip tvungna att acceptera hela aquset. (Bomberg & Stubb, 2003:70)

utvecklingsregioner. De kallas för *regiuni de dezvoltare*, av storleken NUTS II. (Document de pozitie, 2001:2) Regionerna är uppdelade på så sätt att Transsylvanien hamnar i tre olika regioner, regionerna 5, 6 och 7. Dessa regioner tillsammans ligger på ett större område än den Transsylvanska regionen. Det framkommer också av tabellen nedan att efter huvudstaden Bukarests region är det regionerna som ligger i stort i Transsylvanien som är de rikaste i Rumänien. I kommunerna Cluj och Mures finns de äldsta ungerska Universiteten samtidigt som de också är, framförallt staden Cluj-Napoca, en av de största städerna i Rumänien. Dessa två städer med tillhörande kommun hamnar inom gränserna för två ekonomiska utvecklingsregioner. Den ungerska minoriteten har blivit allt

Development Regions	Surface		Population 2002		GDP 2000 USD	Unemployment 2001
1. North East	36850	15%	3685393	17%	3871	10.6
2. South East	35762	15%	2852480	13%	4919	9.8
3. South	34453	14%	3380516	16%	4511	8.9
4. South West	29212	12%	2332194	11%	4635	10.4
5. West	32034	13%	1959985	9%	5678	9.5
6. North West	34159	14%	2744008	13%	5145	6.8
7. Centre	34100	14%	2521745	12%	5928	8.6
8. Bucharest	1821	1%	2221860	10%	11441	4.7
Romania	238391	100%	21698181	100%	5533	8.8

mindre i många områden och man skulle kunna säga att den ungerska minoritetens starkaste fästen ligger idag mestadels i de östra delarna av

Tabell 2. Regional Committee for the elaboration of Regional Development Plan

Transsylvanien. I region nr 7, som är Rumäniens Centralregion, i kommunerna Covasna, Harghita och Mures kan man finna betydande ungerskpolitiska sammanslutningar och detta kan i sin tur innebära en utmaning för EU.

8.4 Det diskursiva mötet

Det diskursiva mötet i Transsylvanien kan man se genom att föra samman de två diskurserna och titta på vad sätt de uttrycks. I det konkreta fallet ligger relevansen på hur EU: regionalpolitisk diskurs bemöts av Transsylvanien. Med det Transsylvanska bemötandet menas de krafter som tar sig i uttryck i dagspolitiken, de röster som gör sig hörda genom visst motstånd mot EU: s regionalpolitik. Denna av EU förda politik, berörande regionaliseringen, har genom förhandlingar med visst tvång införlivats i rumänsk regionalpolitik.

Det ungerska politiska partiet UDMR som idag är ett av de partierna som utgör Rumäniens koalitionsregering idag efter valet 2004 i december är ett av språkrören för regionens strävan efter erkännande. (Hetek, 2004.12.17) Det finns trots det högergrupper som inte riktigt är nöjda med UDMR: s insatser i kampen för ökad autonomi och minoritetsrättigheter. Bara för två år sedan har ett nytt ungerskt minoritetsparti blivit aktuell, MPSZ. Partiet är stött av likasinnade partier i Ungern. Dessa för samma politiska strävan för både Transsylvaniens autonomi. Likaså stöds också andra ungerska minoriteters strävan efter etnisk och kulturell

acceptans genom större befogenheter, som ligger utanför den ungerska statens gränser såsom Serbien, Slovakien och Ukraina. Vid sidan av detta parti finns andra medborgerliga allianser som har slutits med syfte att kämpa för utvidgade minoritetsrättigheter. (Källa nr 12 och 13)

Denna partipolitiska uppställning samt den reaktion de nya partierna tillkommanden visar är entydigt, den ungerska minoriteten är inte nöjd med sakernas tillstånd. Deras röst som hörs handlar om att tillerkänna en etnisk och kulturell region mera långtgående rättigheter eller rent av autonomi. Det stora och bättre etablerade partiet UDMR tar kanske kortare och mer försiktiga steg i sina krav. De krav de hittills har fört fram handlar om utvecklingsregionernas omorganisering till regioner av mindre storlek, där en av de skulle utgöras av kommunerna Covasna, Harghita och Mures, som räknar en högre andel av ungerskminoritetsbefolkning. (Gardianul 1. 2005.04.30) Dessa krav har också vissa ekonomiskt gynnsamma aspekter eftersom dessa områden har en högre BNP per capita (se tabell 2 ovan) och därför skulle det kunna uppnås en ännu starkare regional ekonomi.

Enligt tidningen Gardianul och Mediafax skulle EU delegaten Jonathan Scheele, i mitten av november 2003, ha uttryckt att skapandet av regioner på etniska kriterier inte är en lösning för Rumänien. Utifrån ett citat av Scheeles egna ord, citerar de i båda tidningarna, är det farligt att göra sådana uppdelningar på etniska regioner samt att det är olyckligt om det etniska förnuftet skulle komma före förnuftet som ser till utvecklingen. (Gardianul 2. 2003.11.18) Visserligen ligger detta uttalande längre tillbaka i tiden, men de återkommande krav som UDMR ställer enligt tidningarna, så sent som slutet av förra månaden, visar att denna problematik fortfarande är aktuell och har bemötts både av andra rumänska partier och i den rumänska regeringen samt EU med samma attityd.

Det finns rådande uppfattningar om att i dagens globaliserade värld med sin ökade interdependens känner många etniska grupper ofta ett behov av att återgå till sina etniska rötter för att bibehålla samhörigheten samtidigt som man vill rättfärdiga dess olikhet. (Smith, 1992:8-10) Samtidigt så visar mönster av etnisk separatism att förtryck oftast slår bakut och mycket av sådana separatistiska reaktioner kan man tacka den rådande inrikes- och för utrikespolitiken. (Horowitz, 1981:165-171)

Vid en undersökning av många olika separatistiska rörelser har Horowitz dragit den slutsatsen att i de flesta fall av secession oftast är de ekonomiska vinningar eller förluster som spelar minst roll medan etnisk iver spelar den största rollen. (Horowitz, 1981:192-193) Utifrån dessa iakttaganden kan man dra slutsatsen att det diskursiva mötet till viss del förstärker de separatistiska krafterna.

9 Sammanfattande diskussion

För att återgå till min sista fråga och återknyta till den teoretiska ramen måste följande sammanfattning ske.

Teorin som arbetet haft som utgångspunkt bygger på distinktionen mellan olika regionklasser samt olika typer av regionalisering. Den ursprungliga formen har justerats så att regionindelningen gjordes mindre nyanserad så att två skilda klasser återstod och regionaliseringsmodellerna på samma sätt polariserades. Denna distinktionsgrund har använts vidare i ett bredare perspektiv på Västeuropeisk och Östeuropeisk diskurs. Den diskursiva åtskillnaden av Väst har förtydligats genom följandet av regionaliseringens historiska utveckling i Västeuropa, som stödd av den liberala ideologin har mynnat ut i den regionalisering som vi idag återfinner i EU: s regionalpolitik. Den visar tydliga drag mot vad teorin benämner som regionalisering som syftar till decentralisering och regionbildning av administrativ typ. Den andra diskursen, Östdiskursen, har också satts in i den teoretiska ramen där regioner och regionaliseringen bygger på den, för Västdiskursen motsatta region- och regionaliseringsklassen. Dessa kunde underbyggas med Östeuropas historiska och ideologiska arv som har visat tydligt de etniska och kulturella identitetens fortlevnad som i dagens demokratier tar form i skilda politiska strävanden och krav. Denna konkretiseras i redovisningen av Rumäniens regionalisering där i den Transsylvanska regionens partipolitik tydligt uttrycks för den tidigare redovisade Östeuropeiska diskursens karakteristiska drag. Eftersom Rumänien är på väg att tas upp i EU: s gemenskap är landets regionalpolitik styrd av EU: s riktlinjer för regional utveckling. Transsylvanien blir därför en mötesplats för de två olika diskurserna och genom att teckna en bild av den ungerska partipolitiska ställningen har det kunnat visas hur det diskursiva mötet infinder sig och vilka effekter den har.

Det är relevant att titta tillbaka och se hur frågorna som ställdes och de hypoteser jag har startat denna resa har kunnat besvaras respektive bekräftas.

Kan man tala i termer av Västeuropeisk och Östeuropeisk regionalpolitisk diskurs som två olika diskurser?

Jag utgick i början av denna uppsats från en hypotetisk föreställning om att det finns två skilda diskurser, som Väst och Öst, som har en särskild mötesplats, där dessa två diskurser möts. Min huvudsakliga tes har legat i att den Västeuropeiska regionaldiskursen har på grund av dess historiska och ideologiska bakgrund och utveckling kommit till en fas där regionalismen har fått en form av regionalisering. Denna i mer konkret formulering innebär skapandet av administrativa och funktionella regioner genom decentralisering och regionbildning. På samma sätt antog jag att det finns en konkret och till viss del också uttalad Östeuropeisk diskurs som har en helt annan historisk och ideologisk bakgrund och utveckling, avseende tiden efter andra världskriget. Denna diskurs

skiljer sig från den Västeuropeiska på så sätt att de krafter som verkar idag visar på en stark vilja och utgår från ett etniskt och kulturellt regiontänkande. Dessa är tydliga speciellt i de områden som det finns ett större antal av minoritetsnationer och där koncentrationen av dessa möjliggör en yrkan om större regional autonomi. Sådan strävan visar klart på regionalisering utifrån etnicitet och kultur med tydliga separatistiska tendenser. Vid sidan av detta kan jag inte bortse från de fakta som verkligen visar Rumäniens regioner som är uppförda efter EU: s riktlinjer som möjligtvis vittnar om en av båda parterna delad Västdiskurs. På liknande sätt kan jag ej bortse från att den rumänska befolkningen som är i majoritet inte har på något sätt uttryckt en annan diskursiv hållning.

Frågan bör då ställas om det är överhuvudtaget meningsfullt att tala om Väst vs Öst diskurs?

På den frågan svarar jag både *ja* och *nej*. Svaret *nej* bygger på att dessa två diskurser skulle i många andra fall inte betyda något där de etniska frågorna inte finns eller är nedtonade. Man kan också tycka att de diskursiva skillnadernas historiska och ideologiska rötter är överspelade i dess skildring i uppsatsen och de inte längre är gällande i en övervägande demokratisk Europa.

Jag svarar *ja* med tanke på att regionaliseringen har vissa grundläggande syften utöver de ekonomiska vilka det är de demokratiska och sociala. Om det finns åtminstone en region som befinner sig i en annan diskurs, i det här fallet Östdiskursen, än den Västerländska EU diskursen, är relevant att se.

Syftet med att tydligt skilja diskurser som i annat fall tycks sammanfalla är just att förtydliga kanske små skillnader som kan ha negativa effekter.

Vad betyder dessa diskursiva skillnader i det konkreta fallet Transsylvanien?

Även om EU har ställt höga krav på Rumänien angående minoritetsrättigheterna innebär inte för den Transsylvanska befolkningen och deras politiska representanter samma sak som regionens erkännande. Det som är en del av den Östeuropeiska diskursen är just de tidigare länge förtryckta minoriteterna, som i Rumänien är koncentrerade i regionen Transsylvanien, vars identitet är etnisk och kulturell som till hög grad knyts till regionen som sådan. Det är också på detta ideologiska plan som det diskursiva mötet sker och eftersom den liberala ideologin har fritagit individen från dess sociala, etniska och kulturella band anses sådana rättigheter vara tillräckliga för en minoritet. Den kommunistiska ideologin med sitt minoritetsförtryck har dock lämnat ett annat arv efter sig. De regionala identiteterna har under förtrycket förstärkts och hårdnat just på den plats som dessa minoriteter befann sig med sina gamla städer, gatunamn och landskap, där de i århundraden utkämpat krig för försvarandet av sitt territorium. Detta kan man inte ignorera för den låter sig inte ignoreras.

Den nya partipolitiska utvecklingen visar på att det finns en diskursiv skillnad, det finns två olika viljor och till dessa två olika historiska och ideologiska bakgrunder. Det är inte enbart det som uppenbarar sig utan också faktumet att Väst, EU med sin regionalpolitik försöker få över landet Rumänien på sin planhalva. På så sätt uppenbarar sig en viktig sanning, anser jag att man måste se de diskursiva skillnaderna och när man inser de bör det utarbetas strategier för att handskas med detta och ej ignoreras.

Jag uppfattar också ett positivt och uppbyggande möte mellan dessa två diskurser. Faktumet att den begäran, som har ställts inför representanter för EU representanter på området, syftar till skapandet av några mindre utvecklingsregioner, där de kommuner som har en större ungersk befolkning skall kunna utgöra en egen region visar på förhandlingsmöjligheter. Avsikterna är att de etniska och kulturella intressena skall sammanfalla med EU: s regionalpolitiska riktlinjer. Detta är ett bra exempel på möte mellan Väst och Östregionaldiskurs, anser jag. Det som fortfarande kan skapa fortsatta bekymmer är de högerextremistiska strävanden för autonomi i Transsylvanien representerade av det nya partiet MPSZ.

Vilken relevans har de diskursiva skillnaderna för EU: s regionalpolitik och vari ligger utmaningen?

I min analys på de olika delområdena har jag fått bekräftat de diskursiva skillnaderna, men samtidigt har de också visat att de tydligt på många områden sammanfaller. De diskursiva skillnadernas relevans för EU: s regionalpolitik har visat sig vara tydligt i fallet Transsylvanien. Där av det som framkommer av svaret på den andra frågan upplever den etniska minoriteten att deras krav inte har bemötts varken av nationalstaten inom vars gränser minoriteten bor eller av EU. Deras krav verkar inte ens diskuteras på EU: s nivå. Visserligen handlar det om nationella politiska problem som Rumänien själv bör ta hand om, men samtidigt är det ändå EU: s direktiv om regioner som förväntas styra regionaliseringen. Detta visar att EU inte vill lägga sig i landets interna affärer men har samtidigt redan gjort det utifrån antagningsförhandlingarna. I en sådan situation behöver EU trots allt börja tänka över vilken roll organisationen vill spela i ansökarländernas politiska, administrativa och strukturella omformning. På samma sätt kan de reaktioner som kommer ur mötet mellan de två diskurserna vara ur säkerhetspolitisk synvinkel relevanta. Därför är det av vikt att de diskursiva skillnaderna tas i beaktande även om dessa i denna uppsats visas i en mer tillspetsad form och också fallet Transsylvanien.

Transsylvanien hävdar också vissa demokratiska nationella rättigheter bundna till regionen, som till stor del har tidigare varit utgångspunkten för secession för många andra regioner i Väst. Dessa har dock under historiens gång vunnit erkännande, större auktoritet och eventuellt autonomi. Bara för att sådan strävan har avtagit idag, i Västeuropa och därmed också EU, innebär inte att de inte finns nu i Öst. Det vore till och med naivt att tro att de nationalistiska känslorna som flammade upp i forna Jugoslavien för nära femton år sedan har inga som helst motsvarigheter i resten av Östeuropa. Man kan inte heller vara nonchalant gentemot de röster som hörs i Transsylvanien från den ungerska minoriteten. Det handlar kanske inte om EU väljer att bemöta deras krav eller inte, men det är av vikt att se att deras secession är aktuell och de befinner sig i en annan diskurs än den Västeuropeiska. Dessa krafter återfinns i den Östeuropeiska diskursen, som håller dessa tankar om autonomi igång. Det är dessa manifestationer som visar att de liberala ideologierna kanske inte alltid i alla situationer och regioner innebär samma sak eftersom de hamnar i olika diskursiva tolkningar och i detta ligger en del av utmaningen.

Referenser

BÖCKER:

Batt, Judy – Wolczuk, Katarina. 2002. *Region, State and Identity in Central and Eastern Europe*. Frank Cass. London.

Bomberg, Elisabeth & Stubb, Alexander. 2003. *The European Union: How does it work?* Oxford University Press.

Jönsson, Christer – Sven Tägil & Gunnar Törnqvist. 2000. *Organizing European Space*, SAGE Publications.

Lundquist, Lennart. 1993. *Det vetenskapliga studiet av politik*. Studentlitteratur, Lund.

Marsh, David - Stoker, Gerry (eds), 2002. *Theory and Methods in Political Science*. London: Macmillan.

Porter, David. 1990. *Laszlo Tökés: Prästen bakom diktatorns fall*. Rask & Rask Alingsås.

OFFENTLIGA TRYCK:

EU - Kommissionens rapport. *Regular Report on Romania's progress towards accession*. 2004. http://europa.eu.int/comm/enlargement/report_2004/pdf/rr_ro_2004_en.pdf
22maj 2005

Document de Pozitie al României capitolul 21- Politică Regională și Coordonarea Instrumentelor Structurale. Pozitia Generală 6 decembrie 2001.
http://www.mie.ro/Negocieri/Romana/Documente_pozitie/Rom/CAP21-DP.pdf 22 maj 2005

Regional Committee for the elaboration of Regional Development Plan. 2003. *Strategic Framework for the elaboration of regional Development Plan 2004-2006*. September.
<http://www.twinning.adroltenia.ro/analiza/REGIONAL%20STRATEGY%20sept2003%20ENG%20FULL.zip>

Regulation (EC) No **1059/2003** of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 on the establishment of a common classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) [Official Journal L 154 of 21.06.2003].

går att finna på följande Internetadress:

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/g24218.htm> 10 maj 2005

Regional Policy–Inforegio:

http://www.europa.eu.int/comm/regional_policy/intro/working3_en.htm 5 maj 2005

Regionkommittén:

Källa 1

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/g24218.htm> 7 maj 2005

Källa 2

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/sv/lvb/g24401.htm> 8 maj 2005

Rådet:

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/sv/lvb/l60014.htm> 8 maj 2005

ARTIKLAR:

Horowitz, Donald L. 1981. *Patterns of Ethnic Separatism*. Comparative Studies in Society and History, Vol. 23, No. 2, apr. p. 165-195

Hueglin, Thomas.1986. *Regionalism in Western Europe: Conceptual Problems of a New Political Perspectiv*. Comparative Politics, Vol. 18, No. 4, p. 439-458. Ph.D. Program in Political Science of the City University of New York.

Murphy, Alexander. 1991. *The Emerging Europe of the 1990s*. Geographical Review, Vol. 81, No. 1, p. 1-17. American Geographical Society.

Smith, Anthony. 1992. *National Identity and the Idea of European Unity*. International Affairs, Vol. 68, No. 1, p. 55-76. Royal Institute of International Affairs.

WEBBSIDOR:

NE: s webbsida: (informationen på webbsidan och följande länkar är alltid tillgängliga, men detta undersöktes dock igen senast den 22 maj 2005)

Källa nr 1:

http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=154318&i_history=1

Källa nr 2:

http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=331117&i_word=Trianon

Källa nr 3:

http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=114431&i_sect_id=114429&i_word=andra%20v%e4rldskriget&i_history=36

Källa nr 4:

http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=291751&i_word=regionalism

Källa nr 5:

http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=114431&i_sect_id=114431&i_word=fr eden%20i%20Paris&i_history=1

Källa nr 6:

http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=178571&i_word=f%20v%e4rldskriget

Källa nr 7:

http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=127501&i_word=Berlinmuren

Källa nr 8:

http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=239700&i_word=leninism

Källa nr 9:

http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=330652&i_word=transsylvanien

Källa nr 10:

http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=335788&i_sect_id=33580900&i_word=Ungern&i_history=1

Källa nr 11:

http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=330652&i_sect_id=330651&i_word=Transsylvanien&i_history=1

Andra Internetkällor:

Gardianul 1:

<http://www.gardianul.ro/index.php?a=politica2005043002.xml> 23 maj 2005

Gardianul 2:

<http://www.gardianul.ro/index.php?a=primapagina2003111805.xml> 23 maj 2005

Hetek - Országos Közéleti Hetilap 2004. december 17. VIII. évfolyam 51. szám

<http://www.hetek.hu/index.php?cikk=47482>

Källa nr 12:

<http://www.emnt.org/infoteka/tortenelem.htm> 23 maj 2005

Källa nr 13:

<http://www.emnt.org/autonomia.htm> 23 maj 2005